

Parallelsessie Informatie en Ontmoeting en Beraad en Advies 14 november 2024
Toetsingskader niet gebouw gebonden zonneprojecten
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter: de heer J. Klein
Griffie: mevrouw J. den Uyl
Notulist: mevrouw R. Leeuwenburgh Vendrig

**Raadsleden/
fractieassistenten:**

Stadsbelang:	de heer D. van Veen
Democraten Gorinchem:	de heer K. van Willigen
PvdA:	mevrouw P. de Groot
VVD:	mevrouw Th. van 't Westende
ChristenUnie/SGP:	de heer M. de Pagter
Gorcum Actief:	de heer B. Bahlmann
D66:	de heer R. Le Noble
CDA:	mevrouw S. de Lange
SP:	de heer A. van Houwelingen

Portefeuillehouder: de heer M. de Boer
Ambtelijke ondersteuning: de heer D. Rumpff
Inspreker: de heer J. de Waal

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Toetsingskader niet gebouw gebonden zonneprojecten

Een toetsingskader voor zonneprojecten is ontwikkeld en vastgesteld door het college van B&W. Het betreft projecten die niet op daken worden uitgevoerd, maar bij bedrijven of op landbouwgrond. Uw raad wordt meegenomen in de keuzes die zijn gemaakt en u heeft de mogelijkheid om vragen te stellen en suggesties te doen ter verbetering van het toetsingskader. Eerder in twee I&O sessie van 21 maart 2024 en 4 april 2024 zijn meningen en suggesties opgehaald die vervolgens verwerkt zijn in het kader. Dit beleid zal te zijner tijd deel uit gaan maken van het Omgevingsplan en door uw raad in dat kader ter vaststelling worden aangeboden. Bij die gelegenheid heeft u nog een wijzigingsbevoegdheid.

De heer De Waal maakt gebruik van het spreekrecht. Hij heeft eerder ingesproken over zonnepark Groote Haar. Hij gaat in op het nieuwe beleid en zegt blij te zijn dat er een toetsingskader is maar er zijn een paar elementen waarover hij zorgen heeft. Een ervan is dat er twee parken komen in twee losse zoekgebieden en niet één park van 4 ha. Dit heeft gevolgen voor zijn initiatief. Het beleid kiest voor twee parken van 2 ha. Het is niet duidelijk waar die 2 ha vandaan komt. Hij verwijst naar de situatie in Molenlanden en zegt dat de 2 ha regel niet bedoeld is geweest voor Gorinchem Noord. Dat is een heel andere situatie. Hij licht toe waar een zonnepark zou komen waar hij aan werkt. Hij toont de situatie van de twee zoekgebieden. Hij heeft twijfels bij de cirkels. Zon bij wind moet altijd maatwerk zijn. Hij licht het beleid van de Provincie toe. Het voorstel van de gemeente brengt zijn project in de problemen. Het maakt de landschappelijke inrichting moeilijker. Er is ook geen businesscase voor te krijgen. Het is niet efficiënt om te kiezen voor twee kleine parken.

Misschien is het mogelijk om het beleid en het project op elkaar af te stemmen. Hij vraagt de aanwezigen steun uit te spreken voor maatwerk.

De voorzitter bedankt de heer De Waal voor zijn inbreng en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer Le Noble bedankt voor de presentatie en vraagt met betrekking tot de luchtfoto's die getoond zijn een toelichting met betrekking tot de projecties.

De heer De Waal licht toe dat de twee vergunde turbines zijn getoond. Het zijn twee cirkels waarbinnen het zonnepark zou komen. Hij licht de locatie nader toe. Zijn zonnepark ligt in principe in beide cirkels en een stukje er tussenin.

De heer Van Willigen vraagt of hij ook contact heeft gehad met de andere grondeigenaren die mogelijk ook zouden willen aansluiten op het plan.

De heer De Waal antwoordt dat er contact is met alle grondeigenaren. Hij licht zijn grondpositie toe.

De voorzitter licht toe dat de sessie vanavond zowel een I&O als een B&A is. Hij geeft wethouder De Boer gelegenheid om een toelichting te geven.

Wethouder De Boer verwijst naar de motie *zon bij wind* die een jaar geleden is aangenomen. Hiervoor is een toetsingskader in voorbereiding. In maart en april zijn hierover sessies geweest en is input opgehaald. Hij heeft begrepen dat een zonneplan geen taboe is maar dat er wel zorgvuldig omgegaan moet worden met het landschap. Er is ook onderscheid gemaakt tussen losstaande zonneprojecten en initiatieven van ondernemers op eigen perceel. Gezocht is naar een evenredige verdeling van de aandachtspunten. Er is een mogelijkheid voor het toevoegen van 4 ha voor een solitair zonne-initiatief. Ook noemt de wethouder reststroken langs rijks infrastructuur waarnaar het Rijk een onderzoek doet. De wethouder geeft de raad gelegenheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

De heer Van Willigen vraagt of de kaders al zijn vastgesteld.

De voorzitter zegt dat dit nog niet het geval is. Het toetsingskader wordt voorgelegd en het besluit zal vallen bij het omgevingsplan.

Wethouder De Boer zegt dat het vaststellen van het toetsingskader een college bevoegdheid is. Omdat het binnen de kaders is gebleven kan het gezien worden als uitvoering. Het moet nog wel een plek krijgen in het omgevingsplan dat door de raad moet worden vastgesteld.

De heer Van Willigen stelt vast dat het kader is uitgewerkt op basis van de sessie op 4 april, dat dit een bevoegdheid is van het college en dat de wethouder de raad buiten spel zou kunnen zetten.

Wethouder De Boer zegt dat goed is gekeken naar de bevoegdheden. Het college heeft de mogelijkheid om een afwegingskader vast te stellen. Dat is ook gebeurd en het college heeft de raad twee maal om input gevraagd. Deze extra sessie is belegd om de raad gelegenheid te geven voor wensen en bedenkingen. Dat is een logische procedure.

De heer Van Willigen zegt dat hij niet meer heeft dan foto's met geeltjes en dat dit blijkbaar de aanzet is geweest voor de kaders die nu op tafel liggen.

Wethouder De Boer verwijst naar de motie die de raad heeft aangenomen om beperkt ruimte te geven aan grondgebonden zonne-energie bijvoorbeeld op locaties waar een combinatie met wind mogelijk is. Hij licht toe dat de raad uitvoerig is geraadpleegd via allerlei situaties die met post-its zijn vormgegeven. De raad heeft zich in twee sessies uitvoerig hierover uitgesproken.

De voorzitter vat samen dat een motie is aangenomen, er zijn I&O sessies geweest en daaruit is het toetsingskader voortgekomen en dat was een college bevoegdheid. Eventuele bijsturing kan plaatsvinden bij het omgevingsplan.

De heer Van Willigen merkt op dat bij de I&O-sessie acht van de 25 raadsleden aanwezig waren.

De heer De Pagter merkt op dat een motie is ingediend waar ook in staat dat het opstellen van een beleidsnota een te zwaar en tijdrovend middel is. Hij meent dat er voldoende inzet en middelen zijn geweest voor het toetsingskader. Iedereen had de mogelijkheid om hierbij aanwezig te zijn. Als er acht mensen aanwezig waren dan heeft een van de partijen er geen gehoor aan gegeven. Er waren naar zijn mening negen partijen aanwezig.

De heer Van Veen vraagt om een reactie op de vraag van de heer De Waal inzake de twee keer twee ha in plaats van vier ha.

De heer Le Noble bevestigt dat er twee sessies zijn geweest waarbij iedereen aanwezig kon zijn. Hij heeft beide bijgewoond. Er waren acht posters en er zijn veel gesprekken gevoerd. Daarna is er geen plenaire afsluiting geweest. Wat besproken is zou meegenomen worden in het vervolgtraject. Hij mist dat een beetje.

Wethouder De Boer licht toe dat het gebruikelijk is als het om een college bevoegdheid gaat waar politieke componenten aan zitten in het vervolgtraject de mogelijkheid te geven voor wensen en bedenkingen. Vandaag kan de raad aangeven het met onderdelen al dan niet eens te zijn. Deze sessie is bedoeld om input mee te geven.

In reactie op de inspreker licht hij toe dat in alle situaties maatwerk nodig is. Samen met initiatiefnemers wordt gezocht naar de beste inpassing. Maatwerk kan ook van toepassing zijn op het tegen elkaar aan leggen van de twee gebieden van 2 ha als dat leidt tot een betere landschappelijke inpassing. Vanuit het kader is dit ook zo beschreven.

De heer Van Veen vraagt of het toetsingskader dan ook nog aangepast wordt want het is nu nog voor meerdere uitleg vatbaar.

Mevrouw De Groot sluit zich hierbij aan. Als het uitgangspunt maatwerk is begrijpt zij niet waarom er een harde eis van twee keer twee ha in staat. Waarom is hiervoor gekozen?

De heer Van Houwelingen noemt ook het maatwerk en vraagt wiens bevoegdheid dat is, van het college of komt het college dan terug naar de raad?

Mevrouw De Lange noemt de twee kringen en informeert naar het oppervlak ervan. Zij leest diverse keren in het toetsingskader dat de Provincie Zuid Holland een besluit neemt. Graag nadere informatie hierover.

De heer De Pagter vindt de punten van het toetsingskader goed en sluit zich aan bij de inbreng van zijn collega's. Hij vraagt nog hoe gewaarborgd kan worden dat niet overal in het beperkte buitengebied kleine zonneparken ontstaan.

De heer Van Willigen sluit zich aan bij de opmerkingen van de heren Van Veen en Van Houwelingen. Gewaakt moet worden voor willekeur. Maatwerk prevaleert boven het strak vasthouden aan twee keer twee ha. Hoe kijkt de wethouder daarnaar? Als in het toetsingskader komt te staan dat ze eventueel gekoppeld kunnen zijn is hij tevreden.

Mevrouw Van 't Westende sluit zich ook aan bij het vraagstuk kader versus voorwaarden en maatwerk. Zij is groot voorstander van zon op dak. Hoe gaat de gemeente bedrijven daartoe stimuleren voordat er overgestapt wordt op andere manieren van zonnevelden?

De heer Van Houwelingen merkt op dat eerst de daken benut moeten worden. Hoe wordt dat technisch getoetst?

De heer Le Noble denkt dat dit een uitgesproken manier is om maatwerk te leveren. Hij verwijst naar zon op dak in de binnenstad waarbij hij om beleid heeft gevraagd omdat het volume daar veel hoger zal zijn. Hier gaat het om een lager volume. Hij vraagt of het mogelijk is om de tekst in de RES hierop aan te passen zodat er niet een onnodige beslissingslaag komt.

Mevrouw De Groot vult aan dat het ook maar om één gebied gaat. Er hoeft dus niet een harde eis te zijn van twee keer twee.

Mevrouw De Lange merkt op dat zij zon op dak belangrijker vindt. In hoeverre is dat verplichtend? Het kan een surplus aan energie opleveren. Naast daken kan ook gekeken worden naar andere kunstwerken als windmolens om zonnepanelen aan te bevestigen. Of valt dit buiten het toetsingskader?

De heer De Pagter zegt dat het toetsingskader ook kan dienen voor andere aanvragen in het buitengebied zoals aan de oostkant of andere plekken in Gorinchem.

Mevrouw De Groot merkt op dat het niet om grote gebieden gaat.

De heer De Pagter bevestigt dit maar zegt dat het goed is om in de geest van het toetsingskader te werken want daar heeft de raad zelf om gevraagd.

De heer Van Veen merkt op dat het toetsingskader niet belemmerend maar uitnodigend moet werken.

De voorzitter stelt vast dat het woord maatwerk dikwijls is gevallen. Hij gaat er vanuit dat de wethouder daarop terug zal komen.

Wethouder De Boer reageert op de inbreng van de fracties. Er is een keuze gemaakt om aan te sluiten bij de twee ha omdat het aansluit bij de afspraken binnen de RES. Een extra besluitvormingslaag moet voorkomen worden. Als gedacht wordt aan zonnenvelden van 10 ha dan kan dat niet zomaar. Dan moet je langs de RES. Gekozen is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de afspraken die er al zijn.

Mevrouw De Groot merkt op dat de heer De Waal heeft toegelicht dat dit gaat over de dorpsranden. In dat geval zou het niet gelden voor Gorinchem.

Wethouder De Boer zegt dat in de RES niet staat dat het alleen voor Molenlanden geldt. De mogelijkheid binnen de RES is een zonneweide van 2 ha tegen de bestaande bebouwing aan, beredeneerd vanuit energiesystemen. Hij vindt het verstandig aan te sluiten bij de eerdere afspraak. Het is niet de intentie om twee grote ronde zonneparken mogelijk te maken. Hij verwijst naar de motie zon bij wind. Het gebied rond een windturbine leent zich ook slecht voor andere functies. Het is een mooie vorm van dubbel ruimtegebruik. Maatwerk maakt het mogelijk om twee gebieden tegen elkaar aan te schuiven.

De heer Le Noble merkt met betrekking tot de 2 ha die in de RES genoemd is op dat dit meer slaat op de gemeente Molenlanden. Hij noemt de stelling dat Molenlanden zon zou doen en Gorinchem wind. Is de 2 ha vanuit die optiek opgenomen?

Wethouder De Boer zegt dat dit niet de afspraak is geweest. Het is wel door iemand genoemd in het politieke debat.

De heer Van Willigen hoort dat de wethouder zegt dat het koppelen van twee keer twee ha geen probleem oplevert. Maar het staat wel in de voorwaarden voor de vergunningverlening. Hij vraagt hoe dit de vergunning in de weg gaat zitten.

Mevrouw De Lange vraagt of 4 ha wel landschappelijk in te passen is.

Wethouder De Boer antwoordt de heer Van Willigen dat het koppelen van de twee onder maatwerk kan vallen. Hij zal nadenken of het explicieter gemaakt moet worden in de kaderstelling.

De vraag van de SP inzake maatwerk en vergunningverlening; het omgevingsplan is hier nog niet op aangepast dus er zal een buitenplanse omgevingsactiviteit nodig zijn. Dat is ook een collegebevoegdheid. Naar aanleiding van de vraag van het CDA zegt hij dat het gaat om het netto oppervlak van het zondeel. Het kan in een grotere kavel worden ingepast, wat weggewerkt in het groen. Het voorkomen van versnippering: dit kader biedt eigenlijk alleen ruimte in Gorinchem Noord in combinatie met de windturbines. Twee ha zouden ook in buitengebied Oost kunnen, maar Hoog Dalem is op enig moment ergens opgehouden vanwege de beperkingen van de Waterlinie. Er komt ook maar één windpark op Noord. Zon op dak, daar wordt hard op ingezet. Voor de zomer is hierover een raadsinformatiebrief gestuurd. Het gaat goed maar niet snel genoeg. Veel bedrijven vragen wel subsidie aan maar zetten niet direct door. Er zijn natuurlijk verzekeringskwesties en daken moeten soms verzwaard worden. De Provincie heeft gelukkig ook vrij ruime subsidies hiervoor.

De wethouder noemt de Schelluinsestraat en de schaalsprong naar Groote Haar als kansen in dit kader. De potentie zal zeker benut moeten worden. De gemeente wil ook goed met bedrijven meedenken. Veel ondernemers zijn gemotiveerd en er kunnen over het algemeen goede afspraken gemaakt worden. Zon op dak gaat in ieder geval voor.

De heer De Pagter vraagt of zon op dak ook zon op gevel kan zijn. Een bedrijf met een gevel op het zuiden zou de hele gevel kunnen volhangen met panelen.

Wethouder De Boer zegt dat de initiatieven uit de samenleving bijna sneller gaan dan het maken van kaders. Vanuit een woongebouw is een verzoek gekomen om de gevel vol te hangen en dat is best spannend op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en welstandseisen. Dat vergt ook een gesprek met omwonenden.

De tekst op de RES aanpassen is geen goed idee want dan moet je de hele molen door. Het idee is vast te houden aan de afspraken en in de uitvoering zoeken naar creatieve oplossingen. De rol van de Provincie is tweeledig. Die houdt zich bezig met de landschappelijke inpassing in het buitengebied. Als de gemeente grotere zonnenvelden wil dan zal met de Provincie over zoekgebieden gesproken moeten worden.

Mevrouw De Lange noemt de groen blauwe dooradering en vraagt waar het Waterschap in dit proces aan de orde komt.

Wethouder De Boer zegt dat dit een opgave op zich is. De gemeente is al bezig met Provincie en Waterschap om dit gebiedseigen in te vullen.

De heer Bahlmann merkt op dat in het toetsingskader staat dat meerdere partijen geïnteresseerd zijn en vraagt of die tegen dezelfde beperkingen aanlopen als de heer De Waal.

Wethouder De Boer zegt dat hem geen signalen van andere initiatiefnemers bekend zijn. In het verleden zijn er andere initiatiefnemers geweest.

De heer Le Noble vraagt of de wethouder en misschien ook mijnheer De Waal kunnen zeggen wanneer dit realiseerbaar is. Wanneer is het onderdeel van de opbrengst voor de RES en wanneer is de Groote Haar klaar?

De voorzitter stelt voor deze vraag na de sessie één op één te bespreken.

Mevrouw De Groot noemt het maatwerk en zegt dat er vooral oog moet zijn voor ondernemers die bereid zijn te investeren in een zonnepark. Blijkbaar is het bij twee keer twee ha financieel gezien niet aantrekkelijk. Maatwerk is dus heel belangrijk.

De voorzitter stelt vast dat de wethouder heeft toegezegd om de vraag inzake maatwerk mee te nemen en te kijken of dit een prominentere rol kan krijgen in het toetsingskader. Het besluit omtrent het zonnepark is een collegebevoegdheid. Desgevraagd zegt hij dat er geen raadsvoorstel komt. Bij het omgevingsplan heeft de raad nog sturingsmogelijkheden.

De heer Van Veen vraagt naar de bijzin die in het toetsingskader opgenomen wordt. Wethouder De Boer zegt dat het in het college besproken zal worden. De raad zal in een raadsinformatiebrief geïnformeerd worden over het resultaat.

De voorzitter stelt vast dat er een raadsinformatiebrief zal volgen waarin duidelijk gemaakt wordt hoe het maatwerk verder wordt verwerkt in het toetsingskader.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen:

- Nadenken of de mogelijkheid van twee keer twee ha koppelen geëxpliciteerd kan worden.
- Maatwerk mogelijk een prominentere rol geven in het toetsingskader en dit middels een raadsinformatiebrief ter kennis brengen van de gemeenteraad.